

© Рада Європи/Європейський суд з прав людини, 2012. Цей переклад був здійснений за підтримки Фонду прав людини Ради Європи (www.coe.int/humanrightstrustfund). Він не зобов'язує Суд. Для отримання додаткової інформації ознайомтеся з повідомленням про авторські права в кінці цього документа.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Інформаційне повідомлення з юриспруденції Суду № 110

Липень 2008

***Vajnai* проти Угорщини- 33629/06**

Рішення від 8.7.2008 [Секція II]

Стаття 10

Стаття 10-1

Свобода вираження поглядів

Кримінальне засудження за носіння тоталітарної символіки (червона зірка) на політичній демонстрації: порушення

Факти: Відповідно до статті 269/В Кримінального кодексу, кримінальним правопорушенням є поширення, використання у громадських місцях та виставляння напоказ певної символіки, що вважається «тоталітарною». До них відноситься червона зірка. Конституційність цього положення була підтримана рішенням Конституційного суду від 2000 року, у якому відмічалось, що дозвіл на необмежене, відкрите і публічне використання такої символіки серйозно ображає всіх осіб, що є прихильниками демократії, і, зокрема, тих, хто зазнав переслідувань від нацизму і комунізму. Відповідно, історичний досвід Угорщини і небезпека, яку являє ця символіка для її конституційних цінностей, переконливо, об'єктивно і розсудливо виправдовує її заборону і застосування кримінального законодавства для боротьби з нею.

На той час заявник був віце-президентом Робітничої партії (Munkáspárt), зареєстрованої лівої політичної партії. У 2003 році він був засуджений за використання тоталітарної символіки, а саме, носіння червоної зірки на своїй куртці під час дозволеної демонстрації у центрі Будапешта, де він перебував в якості промовця. Виконання вироку було відкладено на випробувальний термін протягом одного року.

Право: Засудження заявника рівносильне втручанню у його право на свободу вираження поглядів, яке було «встановлене законом» і переслідувало

законну мету з попередження заворушень і захисту прав інших. Коли, як у випадку заявника, свобода вираження поглядів проявляється у політичній промові, обмеження є виправданим лише якщо існувала чітка, невідкладна і конкретна суспільна необхідність. З урахуванням декількох значень червоної зірки, повна заборона була надто загальною, оскільки вона не асоціювалася виключно з тоталітарними ідеями. Відповідно, як і з образливими висловами, необхідне ретельне вивчення контексту, в якому вони використовуються. Заявник носив цю символіку на законно організованій мирній демонстрації, в якості віце-президента зареєстрованої лівої політичної партії, без жодного наміру ігнорувати верховенство права. Уряд не навів жодного прикладу фактиної або навіть віддаленої небезпеки заворушень, що виникли в Угорщині через публічну демонстрацію червоної зірки. Стимування лише теоретичної небезпеки, як превентивний захід захисту демократії, не може розглядатися як «нагальна суспільна потреба», і в угорському законодавстві існують різні інші правопорушення, які мають запобігати порушенню громадського порядку. Крім того, заборона була невибірковою. Просте носіння червоної зірки могло призвести до кримінальних санкцій, і жодних доказів не вимагалось, бо її носіння прирівнювалось до пропаганди тоталітаризму. Хоча Суд визнав, що виставляння напоказ символіки, що була повсюдною протягом правління комуністичних режимів, може стривожити колишніх жертв або їхніх родичів, такі відчуття, однак, зрозуміло, не можуть самотійно встановити обмеження свободи вираження поглядів. Майже два десятиліття минуло з часу переходу до плюралізму в Угорщині, яка є зараз державою-членом Європейського Союзу і зарекомендувала себе як стабільна демократія. Відповідно, засудження заявника не може вважатися відповіддю на «нагальну суспільну потребу».

Висновок: порушення (одноголосно).

Стаття 41 - Встановлення порушення становить достатню компенсацію для будь-якої моральної шкоди.

© Рада Європи/Європейський суд з прав людини

Це резюме, підготовлене Секретаріатом, не є обов'язковим для Суду.

Посилання на [Інформаційні повідомлення з юриспруденції](#)

© Рада Європи/Європейський суд з прав людини, 2012.

Офіційними мовами Європейського суду з прав людини є англійська та французька. Цей переклад був здійснений за підтримки Фонду прав людини Ради Європи (www.coe.int/humanrightstrustfund). Він не зобов'язує Суд, і Суд не несе відповідальності за його якість. Він може бути завантажений з бази даних судової практики Європейського суду з прав людини HUDOC (<http://hudoc.echr.coe.int>) або з будь-яких інших баз даних, яким Суд надав його. Він може бути відтворений у некомерційних цілях за умови зазначення повної назви справи разом з вище вказаним повідомленням про авторські права і посиланням на Фонд прав людини. Будь-яку особу, яка бажає використовувати переклад або його частину в комерційних цілях, просимо зв'язатися за наступною адресою: publishing@echr.coe.int.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any

responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int.

Click here for the [Case-Law Information Notes](#)